

בש"פ 6406/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6406/15

לפני:

כבוד השופט ס' גוברמן

העותר:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראייה חסויה

תאריך הישיבה:
בשם העותר:

כ"ח בכסלו התשע"ו
עו"ד עדי קידר
(13.12.2015)

בשם המשיבה:

עו"ד תמר פרוש

החלטה

1. לפני עתירה לגילוי ראייה חסויה על פי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

כתב האישום

2. נגד העותר הוגש ביום 13.4.2015 כתב אישום לבית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוט מרכז. כתב האישום כלל שלושה אישומים, וייחס לעותר עבירות של ריגול חמור במסירת ידיעה סודית, לפי סעיף 113(ב) בצירוף סעיף 113(ד) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ריגול חמור באיסוף ידיעות סודיות, לפי סעיף 113(ג)

סיפא בצירוף סעיף 113(ד) לחוק העונשין; וגילוי ידיעות, לפי סעיף 57(2) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. עניינם של האישומים בעבירות, אשר נטען כי העותר ביצע בעת ששירת כעובד חקר מודיעין בחטיבה מרחבית.

3. על פי עובדות האישום הראשון, בתקופה שבין יום 9.12.2014 לבין יום 10.3.2015 (להלן: התקופה הרלבנטית), ערך העותר חיפוש רבים אותם לא היה מוסמך לבצע, במערכת מסווגת המכילה חומר מודיעיני, אשר נאסף על ידי גופי הביטחון השונים (להלן: המערכת) ואשר הייתה לו גישה אליה מתוקף תפקידו כעובד חקר מודיעין. כתב האישום מגולל כיצד העותר ערך חיפוש, תוך שימוש במילות חיפוש המכילות את שמם של מספר אזרחים, ונחשף לתיקי חקירה ולחומר מודיעיני בעניינם, כמו גם לידיעות על כוונה של גופי הביטחון לבצע מעצרים. לפי המתואר, העותר העביר ידיעות וחומרים אלו לידיהם של האזרחים מושאי החומר המודיעיני במספר הזדמנויות שונות – ובכך סייע להם להיערך מבעוד מועד לפעולות כוחות הביטחון המתוכננות ולסכל אותן.

4. על פי עובדות האישום השני, במהלך התקופה הרלבנטית, חיפש העותר מידע מודיעיני אודות אזרחים פעילי ימין קיצוני, אשר נחשדו בביצוע פעולות "תג מחיר", ואיתר את החשודים בפעולות אלה ואת פרטי המידע אשר היה בידי גופי הביטחון לגביהם. חיפוש אלו נערכו מבלי שהעותר היה מוסמך לערוך אותם.

5. על פי עובדות האישום השלישי, בתחילת חודש ינואר 2015, ראה העותר פרסום לא מדויק באתר אינטרנט (להלן: האתר) אודות אירוע מבצעי כלשהו. הוא פנה אל עובד באתר, אשר עמו הייתה לו היכרות מוקדמת (להלן: העובד), ותיקן את המידע שפורסם. בתיקון הפרסום, הסתמך העותר על מידע ממערכת צבאית המשמשת לדיווח אודות אירועים מבצעיים – אליה הייתה לעותר גישה במסגרת תפקידו – וזאת למרות שהעובד אינו מוסמך לקבל אותו. לאחר אירוע זה, מתואר בכתב האישום כי העובד פנה אל העותר כ-20 פעמים במשך השבועיים הבאים, והעותר מסר לו מידע אודות אירועים מבצעיים, בידיעה כי מידע זה יפורסם באתר.

תעודת החיסיון

6. ביום 21.5.2015, הוציא שר הביטחון תעודת חיסיון לעניין ההליך הפלילי נגד העותר, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 44(א) (להלן: תעודת הראיות) (להלן: תעודת החיסיון). בתעודה נאמר כי מסירת ראיות ופרטי מידע הנוגעים לתחומים המפורטים להלן, עלולה לפגוע בביטחון המדינה: ראיות הנוגעות למקורות מידע של שירות הביטחון הכללי, ופרטי מידע שיש בהם לחשוף מקורות אלה; שיטות ודרכי פעולה, נהלי עבודה ודרכי השגת מידע של שירות הביטחון הכללי – לרבות תוכן העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; אמצעים טכניים של שירות הביטחון הכללי להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה; תפקידים, שמות ומשימות של עובדי שירות הביטחון הכללי. כמו כן, הודגש בתעודת החיסיון כי היא חלה גם על רשימת החומר והמידע החוסים תחתיה.

העתירה לגילוי ראייה

7. בעתירה שלפניי, מבקש העותר בשלב הראשון כי בית משפט זה יורה למשיבה להעביר לידיו את רשימת החומר והמידע החוסים תחת תעודת החיסיון. לטענתו, הטלת חיסיון גורף על רשימת החומר והמידע מנוגדת לחוק ולפסיקת בית משפט זה, ופוגעת ביכולתו לדעת מהו טיב והיקף החומר החסוי. לעמדתו, חשיפת רשימת החומר והמידע תאפשר לו לכוון את טענותיו ביתר יעילות במהלך הדיון בעתירה לגילוי ראייה. כמו כן, העותר טוען כי לתעודת החיסיון לא צורפה פרפראזה, אשר תציג ולו בקווים כלליים את תוכנו של החומר החסוי. העותר מצוין כי לאחר שיקבל את רשימת

החומר והמידע או פרפראזות של החומר החסוי, יוכל למקד את טענותיו בדבר חומר ספציפי שגילוי מתבקש.

8. באשר לחשיבותו של החומר החסוי להגנתו, העותר מונה שני קווי הגנה מרכזיים. ראשית, הוא מצוין כי בכוונתו לעתור לביטול ההודאות שנמסרו בפני שירות הביטחון הכללי והמשטרה. לשיטתו, פעולות רשויות החקירה נעשו במטרה למנוע ממנו מפגש עם עורך דין, וכך להפעיל עליו לחץ פסול שיביא לסחית הודאה מפיו. העותר מצוין כי הותר לו להיפגש עם עורך דין לאחר מעצרו, ורק בשלב כלשהו לאחר מכן הוצא צו למניעת המשך המפגשים. לעמדתו, יש בחומר החסוי כדי להצביע על כך שנעשה שימוש באמצעים פסולים בחקירתו, בניסיון להוציא הודאה מפיו, וכן להצביע על כך שמניעת המפגש לא הייתה נחוצה. שנית, העותר טוען כי לחומר החסוי עשויה להיות השלכה על היסוד הנפשי בעבירות הריגול החומר בהן הוא מואשם, שהן עבירות הדורשות הוכחת כוונה מצדו לפגוע בביטחון המדינה. כמו כן, הוא גורס כי החומר החסוי עשוי לשפוך אור על המניעים אשר הביאו אותו לביצוע העבירה, וכך יוכלו לסייע לו לטעון להקלה בעונשו – ככל שיימצא אשם בדין בסופו של יום. על יסוד נימוקים אלו, העותר סבור כי החומר החסוי במקרה שלפניו הוא חומר אשר מרכזיותו וחיוניותו להגנתו אינם מוטלים בספק.

9. המשיבה, בתגובתה, טוענת כי העברת רשימת החומר והמידע החוסים תחת תעודת החיסיון, עשויה לפגוע באינטרסים ביטחוניים מהותיים, שלשם הגנה עליהם הוצאה התעודה מלכתחילה. לכל היותר, המשיבה גורסת כי ניתן לפרט שהחומר החסוי כולל פעולות חקירה סמויות ומידע מודיעיני. כמו כן, המשיבה סבורה כי אין בחומר החסוי חומר החיוני להגנתו של העותר. בפרט, המשיבה מציינת כי העבירה לידי העותר את זיכרונות הדברים של חוקרי שירות הביטחון הכללי, אשר תיעדו את חקירתו על ידם, וכי אין בחומר החסוי מסמכים נוספים המתעדים את חקירותיו. לבסוף, המשיבה מבקשת להציג בפני בית משפט זה, במעמד צד אחד, פרטים נוספים על החומר החסוי.

10. ביום 10.12.2015 התקיים דיון בפניי. לאחר שהצדדים השמיעו את טיעוניהם, נערך דיון במעמד צד אחד, במסגרתו מסרה המדינה לעיוני חומר חסוי. כמו כן, קיבלתי מענה לשאלות אותן הצגתי לבא-כוח המשיבה ולנציגי שירות הביטחון הכללי.

דיון והכרעה

11. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, את תעודת החיסיון ואת החומר החסוי שנמסר לעיוני, הגעתי למסקנה דין העתירה להידחות.

12. תחילה, אציין כי אין בידי לקבל את טענת העותר כי החלת חיסיון על רשימת החומר והמידע החסוי נוגדת את פסיקתו של בית משפט זה, ובפרט את ההחלטה בבש"פ 5221/08 מוחמד נ' מדינת ישראל (1.9.2008). כפי שציינתי בבש"פ 4288/13 אוחנה נ' שר הביטחון – מדינת ישראל, פסקה 13 (23.10.2013) (להלן: עניין אוחנה):

"אכן, ניתן להבין את טענת בא כוח העותר, המבקש לדלות פרטים נוספים אודות החקירה, אך רשימה של חומר חסוי עשויה לגלות מידע שחוסה תחת תעודת החיסיון. במקרים מסוימים, תיאור, ולו כללי ביותר, של מסמכים קיימים, עשוי לחתור תחת מטרת החיסיון ולפגוע בביטחון המדינה, אם ייחשף (להרחבה ראו: בש"פ 198/10 אלהואשלה נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 להחלטתו של השופט י' עמית).

נוכח האמור, בפסיקת בית משפט זה נקבע כי בעניין רשימות של חומר חסוי, אין דין רשימה אחת כדין רשימה אחרת, וכי לא ניתן לקבוע כלל גורף ביחס לדרגת הפירוט הנדרשת מרשימת חומר חסוי המועברת אל הנאשם. הכלל הנוהג במקרים מעין אלו הוא כי על התביעה לתת פירוט ברמה זו או אחרת של חומר החקירה החסוי, ולו ברמת הפשטה גבוהה – תוך איזון בין האינטרס לאפשר לנאשם להתגונן מפני המיוחס לו, לבין המטרה העומדת בבסיס תעודת החיסיון (ראו: בש"פ 683/15 הירשמן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.2.2015); בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (24.2.2010)).

13. כלל היסוד לעניין עיון בחומר ראיות חסוי הוא כי במקום בו יש בחומר זה מידע אשר יכול לשמש לקידום הגנתו של הנאשם, יגברו שיקולי הצדק בעניינו של הנאשם על שיקולי הביטחון המצדיקים את הטלת החיסיון. במסגרת זו המבחן שבית המשפט עורך הוא כפול. ראשית, בוחן בית המשפט אם יש בחשיפת החומר הסודי כדי לסכן את ביטחון המדינה. שנית, בוחן בית המשפט אם יש בחומר כדי לסייע להגנתו של הנאשם (ראו למשל: בש"פ 3490/14 לנדסבג נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.6.2014)).

14. עיינתי בקפידה ברשימת החומרים הכלולים בתעודת החיסיון, וזאת תחת ההנחה כי יש לבחון רשימה זו באופן מחמיר במיוחד, נוכח היותה הבסיס המינימלי ליכולתו של נאשם לטעון נגד תעודת החיסיון (ראו: עניין אוחנה, פסקה 15; בש"פ 393/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.3.2013)). מעיון ברשימה, אני מוצא כי כטענת המשיבה, עצם חשיפת הרשימה ולו בקווים כלליים, מעבר למידע שנמסר עד כה, עשוי לפגוע בביטחון המדינה, ומשכך היא כלולה כדין בתעודת החיסיון. יתרה מכך, לאחר שעיינתי בחומר החסוי עצמו, נחה דעתי כי אין בחומר זה כדי לסייע להגנתו של העותר, בשים לב לקווי ההגנה האפשריים אשר נימנו על ידו. משכך, אין מקום להסרת תעודת החיסיון מעל החומר החסוי.

15. סוף דבר, העתירה נדחית.

ניתנה היום, א' בטבת התשע"ו (13.12.2015).

ש ו פ ט